

Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport
t.a.v. de heer Karremans

Datum: 04 september 2024
Referentie: 24.10776/MvdN/SH/ES
Betreft: Reactie op consultatie ontwerpbesluit verbetering beschikbaarheid jeugdzorg

Geachte heer Karremans,

William Schrikker Gezinsvormen (WSGV) biedt als landelijke aanbieder specialistische jeugdhulp aan kinderen of hun ouders met een (verstandelijke) beperking of chronische ziekte. Wij herkennen de uitdagingen in de beschikbaarheid van jeugdzorg voor deze kwetsbare doelgroep en zien de noodzaak om deze jeugdigen en hun ouders tijdige en passende hulp te bieden.

Het ontwerpbesluit verbetering beschikbaarheid jeugdzorg biedt hierop een veelbelovende oplossing door regionale inkoop van specialistische diensten verplicht te stellen. Deze aanpak kan zorgen voor meer rust en stabiliteit, met duurzame contracten voor aanbieders en een voorspelbaar zorgaanbod voor de jeugdigen die dit het hardst nodig hebben. Hoewel wij de uitgangspunten van het besluit ondersteunen, signaleren wij enkele aandachtspunten die verdere verfijning behoeven om zo optimaal mogelijk aan te sluiten bij de specifieke behoeften van onze doelgroep.

Gebrek aan duidelijke richtlijnen voor bovenregionale samenwerking bedreigt continuïteit jeugdhulp

In het ontwerpbesluit wordt onderscheid gemaakt tussen drie niveaus van inkoop: lokaal, regionaal en landelijk. Echter, voor jeugdhulpaanbieders die bovenregionaal opereren – aanbieders met overeenkomsten in meerdere jeugdregio's – ontbreekt een helder kader. Besluitvorming over de inzet van een aanbieder in één regio kan direct gevolgen hebben voor de organisatie en daarmee voor andere regio's waar deze aanbieder actief is. Dit maakt effectieve bovenregionale afstemming cruciaal om te waarborgen dat er voldoende en consistent jeugdhulpaanbod blijft bestaan.

Desondanks blijft het aan de afzonderlijke regio's om deze afstemming vorm te geven, zonder duidelijke richtlijnen voor het omgaan met conflicterende belangen. Dit creëert een onzekere situatie voor bovenregionale aanbieders van jeugdhulp.

Als landelijke aanbieder die zowel lokaal als regionaal wordt gecontracteerd zien wij hier een groot risico: de verantwoordelijkheid voor afstemming zou in feite bij alle 41 regio's gezamenlijk moeten liggen. Voor aanbieders van specialistische jeugdhulp, die werken met kwetsbare doelgroepen en complexe zorgvragen, is een consistente en naadloze bovenregionale samenwerking essentieel. Zonder duidelijke regie zal de complexe coördinatie tussen regio's niet alleen logistieke problemen veroorzaken, maar ook de continuïteit en kwaliteit van deze hooggespecialiseerde zorg ernstig in gevaar brengen. Dit heeft direct nadelige gevolgen voor de jongeren die deze intensieve zorg het hardst nodig hebben, wat de beschikbaarheid en kwaliteit van jeugdzorg ernstig zal ondermijnen.

Kans voor landelijke specialisten: versterk multidisciplinaire jeugdhulp voor complexe problemen

Het ontwerpbesluit biedt een belangrijke kans om jeugdhulp op regionaal niveau te versterken door het vaststellen van verschillende zorgvormen, waaronder *multidisciplinaire specialistische jeugdhulp in verband met meervoudige of complexe problemen*. Dit is een stap in de goede richting, omdat het erkent dat kinderen en jongeren met complexe problematiek vaak baat hebben bij een integrale aanpak waarin meerdere disciplines samenwerken en meerdere vormen van zorgverlening worden ingezet. Toch lezen we dat de afbakening van de specifieke jeugdhulpvormen nog niet volledig is uitgewerkt. Dit biedt echter juist een kans om specialistische aanbieders, die landelijk opereren en over zeer specifieke expertise beschikken, beter te integreren binnen deze zorgvorm. Landelijke aanbieders met diepgaande kennis van complexe zorgvragen zijn van grote waarde voor het bieden van effectieve en samenhangende hulp aan kwetsbare doelgroepen.

De komende jaren zal er meer duidelijkheid komen over de precieze invulling van de jeugdhulpvormen via product- en dienstbeschrijvingen, wat volgens ons het ideale moment is om ervoor te pleiten dat specialistische organisaties optimaal betrokken worden. Zij bieden een waardevolle bijdrage aan het versterken van de multidisciplinaire aanpak die essentieel is voor kinderen en gezinnen met meervoudige problemen. Gezinnen met complexe problematiek hebben namelijk niet alleen baat bij afzonderlijke diensten, maar juist bij een oplossingsgerichte, geïntegreerde benadering waarin verschillende vormen van zorg nauw samenwerken. Specialistische aanbieders, die al jarenlang met deze doelgroepen werken, beschikken over unieke kennis, ervaring en vaardigheden die van onschatbare waarde zijn binnen een multidisciplinaire setting. Hun expertise moet dan ook niet worden gezien als aanvullend, maar als essentieel onderdeel van een effectief zorgsysteem.

Wij zien hier een kans om specialistische aanbieders met landelijke dekking en een bewezen staat van dienst te positioneren als vaste onderdelen binnen de zorgvorm *multidisciplinaire specialistische jeugdhulp in verband met meervoudige of complexe problemen*. Om gezinnen met specialistische zorgvragen effectief te helpen, moeten zorgorganisaties in staat worden gesteld om een volledig, op de doelgroep afgestemd zorgpakket te bieden. Dit betekent dat *alle* noodzakelijke diensten beschikbaar moeten zijn; wanneer sommige diensten van een hoog-specialistische aanbieder wel worden ingekocht en andere niet, kan de hulp niet effectief zijn en mogelijk zelfs contra-effectief. Het is daarom van essentieel belang dat deze specialistische landelijke aanbieders actief worden betrokken, zodat de zorg voor kwetsbare kinderen en jongvolwassenen verder kan worden verbeterd en er voor elke zorgvraag een passend antwoord beschikbaar is.

Dit vereist een duidelijke erkenning van deze gespecialiseerde zorgorganisaties binnen het landelijke beleid, zodat zij kunnen bijdragen aan het invullen van de specialistische jeugdhulp. Zowel in de directe zorgverlening door de gespecialiseerde landelijke zorgorganisaties als in de overdracht van hun specifieke expertises, waarmee lokale aanbieders kunnen worden versterkt. Alleen zo leggen we deze kans grijpen, kunnen we gezamenlijk een solide basis leggen voor een toekomstbestendig jeugdzorgsysteem dat alle kinderen, ongeacht de complexiteit van hun problematiek, de zorg biedt die zij verdienen.

Intern toezicht en borging van kwaliteit

Hoewel wij het belang van kwaliteitstoezicht onderstrepen, merken wij dat gemeenten en regio's op individueel initiatief steeds vaker verregaande controlemaatregelen opleggen die de privacy van onze medewerkers schenden. Zo worden er regelmatig verzoeken gedaan om inzage in diploma's van werknemers en zelfs loonstrookjes, wat naar onze mening ongepast is en voorbijgaat aan de bestaande controlemechanismen. Gezien de reeds aanwezige deskundigheids- en kwaliteitsborging door instanties zoals het SKJ (Stichting Kwaliteitsregister Jeugd t.b.v. beroepsregistratie) en externe audits zoals HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector), zijn dergelijke aanvullende eisen overbodig. Deze onafhankelijke partijen waarborgen immers al de kwaliteit en deskundigheid binnen organisaties.

Als het interne toezicht met het voorgenomen besluit wordt versterkt, roepen wij op om te stoppen met deze aanvullende eisen vanuit steeds meer gemeenten en regio's. Dit draagt bij aan een efficiënter en betrouwbaarder toezichtproces, zonder dat onnodige inbreuk wordt gemaakt op de privacy van onze medewerkers.

Erkenning en ondersteuning van specialistische jeugdzorgorganisaties

Tot slot roepen wij graag nogmaals op om specialistische jeugdzorgorganisaties en hun cruciale rol binnen het zorglandschap volledig te erkennen en te waarderen. Deze organisaties vervullen een onmisbare functie door zich te richten op de meest kwetsbare en complexe doelgroepen, en hebben door jarenlange ervaring diepgaande expertise opgebouwd. Het in stand houden van deze specialismen is essentieel voor het waarborgen van hoogwaardige zorg, het kunnen doorontwikkelen van hoogwaardige zorg en het kunnen overdragen van expertise aan lokale partijen zodat deze worden versterkt. Om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren met complexe problematiek de juiste zorg blijven ontvangen, is het van groot belang dat deze landelijke specialistische jeugdzorgorganisaties de ruimte krijgen om hun werk landelijk dekkend voort te zetten. Wij pleiten daarom voor beleid dat niet alleen rekening houdt met landelijke specialismen, maar dat deze ook actief ondersteunt, zodat we gezamenlijk kunnen blijven bouwen aan een jeugdzorgsysteem dat voor iedere kwetsbare jeugdige het verschil maakt.

Wij vertrouwen erop dat u onze oproep en aandachtspunten in overweging neemt, zodat specialistische organisaties nog beter kunnen bijdragen aan hoogwaardige jeugdzorg voor de meest kwetsbare gezinnen en kinderen. Voor een nadere toelichting zijn wij vanzelfsprekend bereid. Wij staan er altijd voor open om met u mee te denken en te werken aan de verbetering van de jeugdzorg.

Met vriendelijke groet,

E. Sas
Directeur